

Dažādi mēslošanas līdzekļi kūdras atradņu apmežojumos - meža mēslošanas nesenās vēstures piemērs - mēslojuma ietekme kūdras atradņu apmežojumos (SIA Rīgas meži)

Dr.silv. Dagnija Lazdiņa

(Latvijas Valsts mežzinātnes institūts “Silava”)

Eksperimentālais objekts

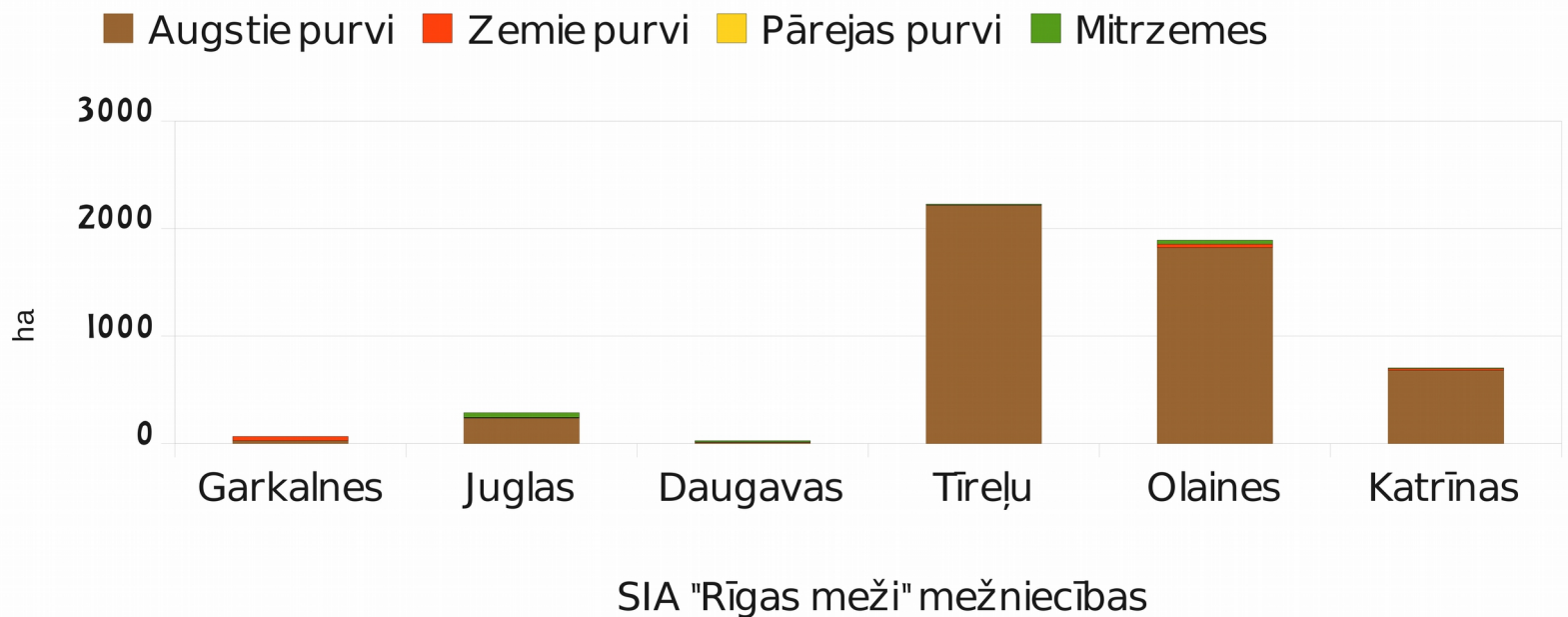
2005. g. kūdras atradnē ienests
mēslojums:

- ✓ kontrole;
- ✓ mēslojs ar dūņām $10 \text{ t}_{\text{sausnas}}/\text{ha}$;
- ✓ mēslojs ar pēc N satura atbilstošu minerālmēslu devu;
- ✓ mēslojs ar dūņām $10 \text{ t}_{\text{sausnas}}/\text{ha}$ un
kaļķots ar dolomītmiltiem $10 \text{ t}/\text{ha}$;
- ✓ mēslojs ar pēc N satura atbilstošu
minerālmēslu devu un kaļķots ar
dolomītmiltiem $10 \text{ t}/\text{ha}$.

Platībā 2005.g.stādīti P, E, B, Ma,
kārkli;
2006.g. mēslojuma ietekmē notiek
dabiskā apmežošanās un veidojas
zemsedze

Problēma

Esošā situācija:

- ✓ biezs skābas kūdras (pH_{KCl} 2,5-3,5) slānis;
- ✓ augsts gruntsūdens līmenis - nedarbojas drenāžas;
- ✓ nav saglabāta ceļu infrastruktūra;
- ✓ dzīvnieku bojājumi un augsta ugunsbīstamība.

Iespējamie rekultivācijas paņēmieni

Kārklu plantācijas

Īss rotācijas cikls, ir noieta tirgus

nav tehnikas un nepieciešamā tehnika ir smaga;
komerciālie kārklu kloni nav piemēroti kūdras augsnēm.

Miežabrālis

pieejama tehnika un vienkārša apsaimniekošana
trūkst pieredzes

lielāka ugunsbīstamība.

Plantāciju meži

lielāks tirgus; valsts atbalsts

lielāks risks sakarā ar garāku aprites periodu, dzīvnieku un
uguns bojājumu risks
potenciāli zema koksnes kvalitāte.

Dabiskais “pārpurvošanās” process

Veģetācija nav izveidojusies jau 15 - 20 gadus pēc izstrādes

Veģetācija – notekūdeņu dūņas

kaļķots -
šaurlapu ugunspuķes
(*Chamaenerion angustifolium* L.),
kazrozes (*Epilobium* sp.), virši
(*Calluna vulgaris* L.),
pavedienu veronika (*Veronica
filiformis* Sm.),
doņi (*Juncus* sp.).

Doņi (*Juncus* sp.),
šaurlapu ugunspuķes
(*Chamaenerion angustifolium* L.),
kazrozes (*Epilobium* sp.),
sila virši (*Calluna vulgaris* L.),
maršancijas (*Marchantia
polymorpha* L. emend. Burgeff.),
spilves (*Eriophorum* sp.).

Pirmais gads

Otrais gads

Trešais gads

Veģetācija – minerālmēsli

virši (*Calluna vulgaris* L.),
doņi (*Juncus* sp.),
spilves (*Eriophorum* sp.).

Kaļķots

Chamaenerion angustifolia L.
(ugunspuķes)

Pirmais gads

Otrais gads

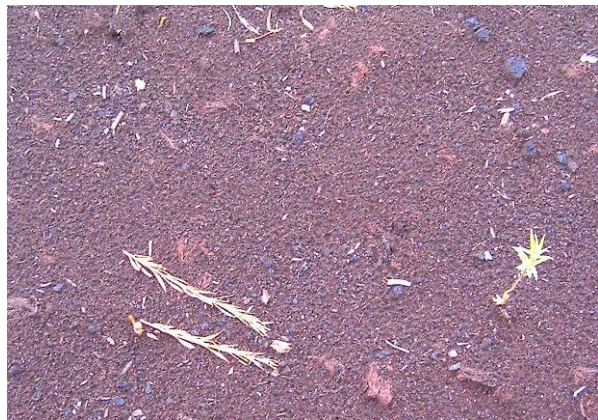

Trešais gads

Kontrole

Pirmais gads

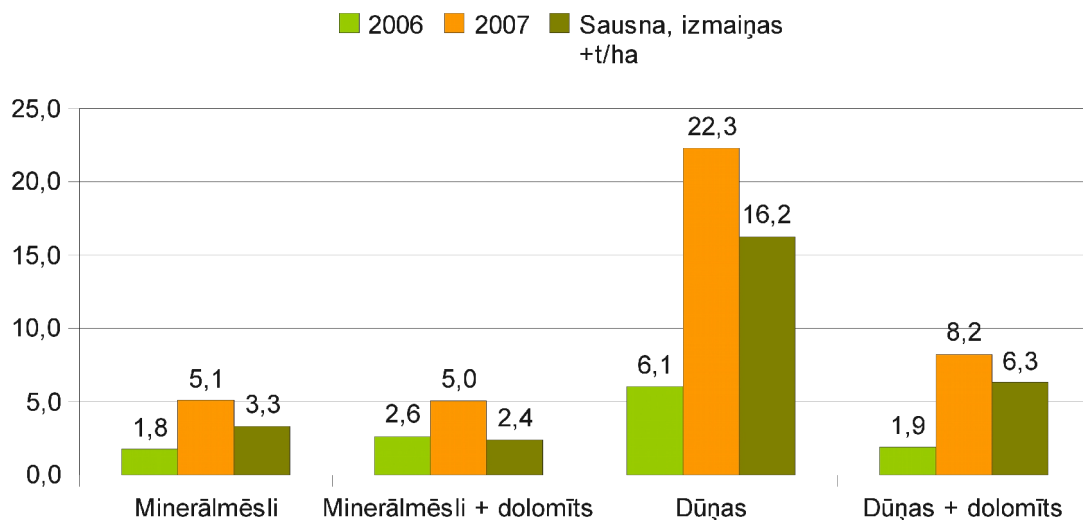
Otrais gads

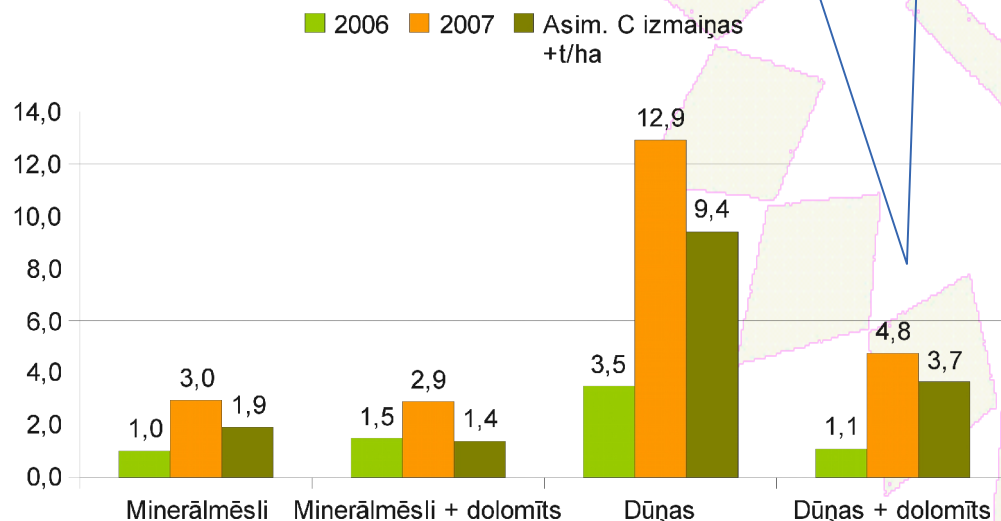
Trešais gads

Zemsedzes veģetācijas veidotā biomasa

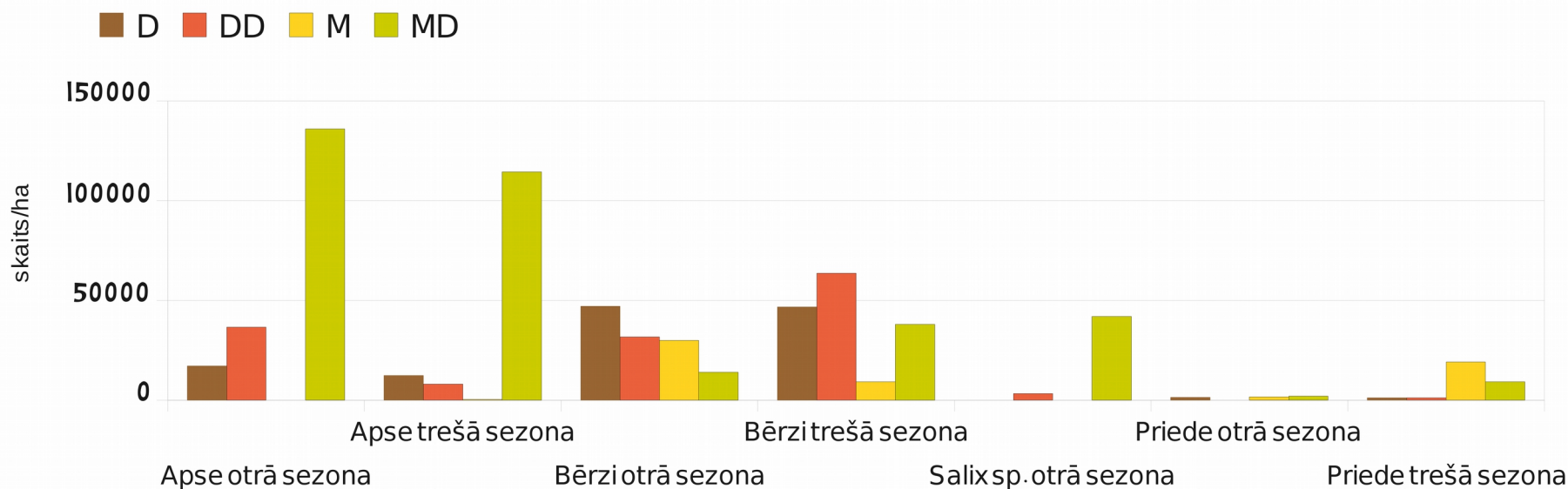
Ienesot augsnē 2-3 tonnas C uz 1 ha dūņu mēslojuma veidā, jau otrajā gadā plantācijas ierīkošanas tā asimilē vairāk oglekļa, nekā ienests ar dūņām.

Pašsējas kociņu skaits

Kaļķošanas ietekmē iesauc vairāk apses. Pašsējas kārkli konstatēti tikai ar dolomītmiltiem apstrādātajās parcelās

Ar dūņām un dolomītmiltiem mēslotajā platībā (DD) - salīdzinoši mazāks priežu sējeņu īpatsvars.

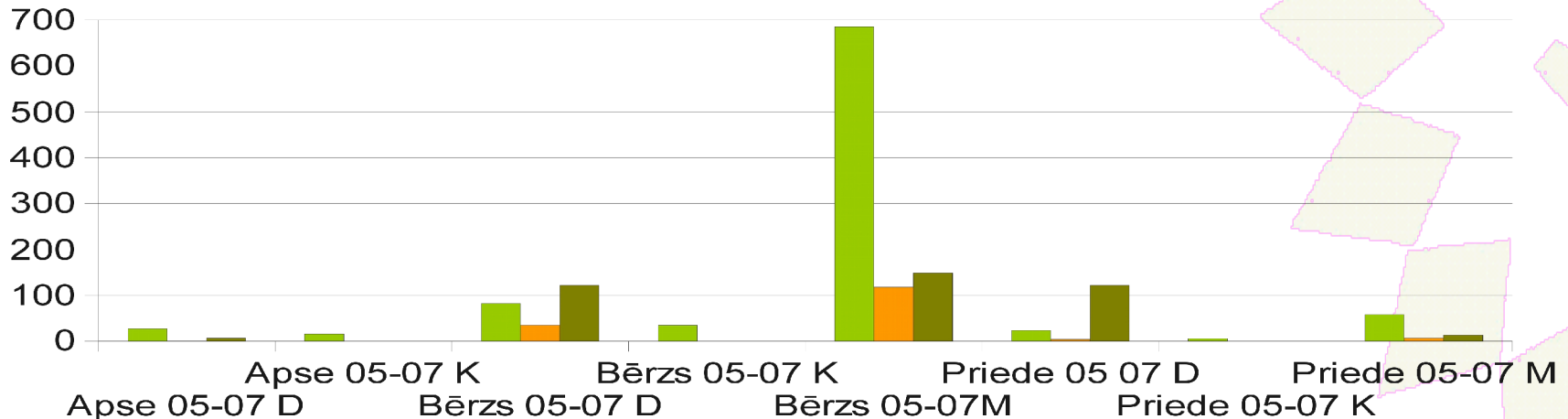
Krāja

Vislielākā kopējā krāja - bērzam (*apšu un priežu krāja salīdzinoši niecīga*). Stādīto apšu, priežu un bērzu stumbru tilpums, augot nekaļķotās ar minerālmēsliem un notekūdeņu dūņām mēslotajās parcelās, bija lielāks nekā nekā pašsējas kociņiem.

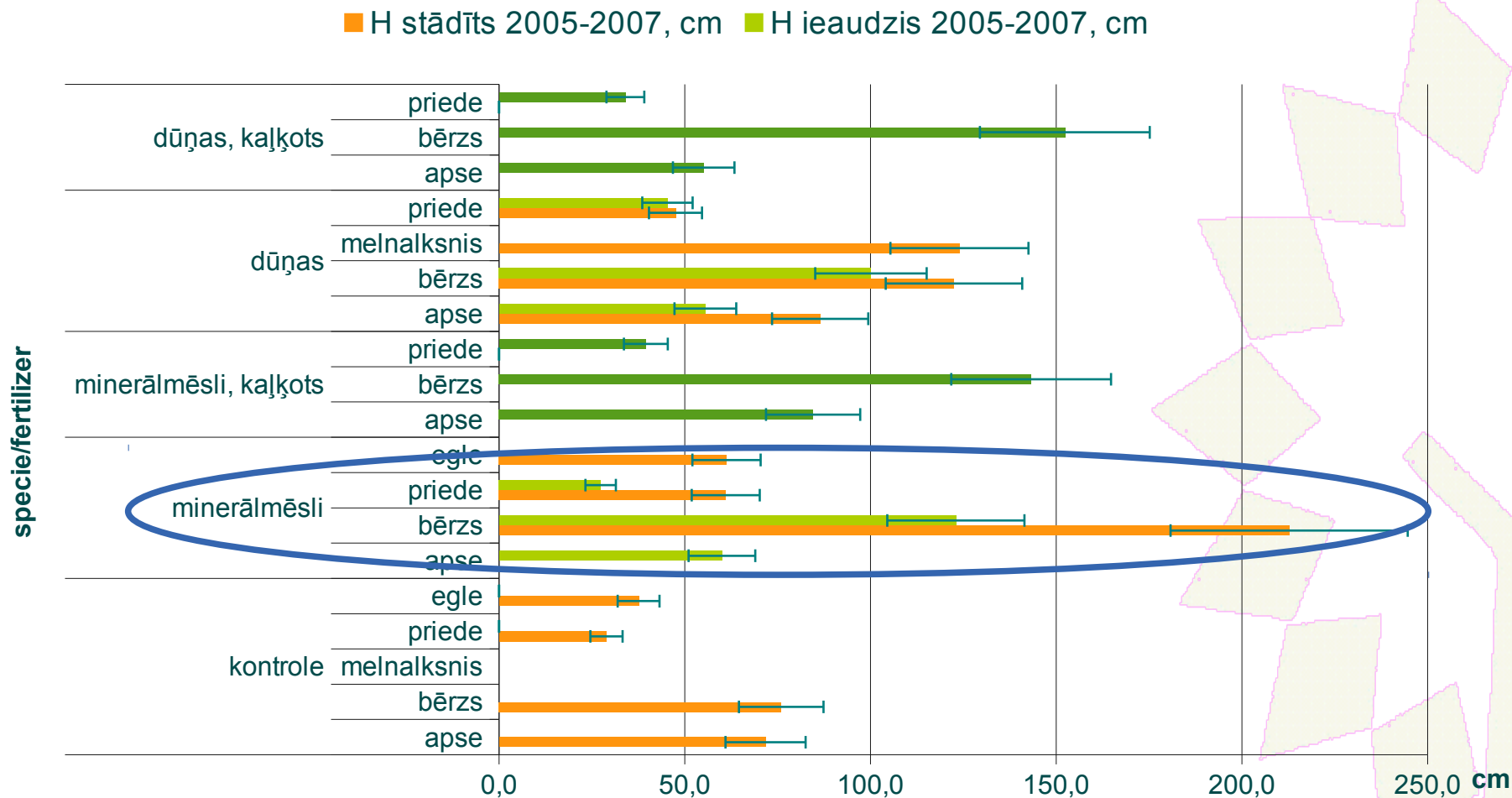
Ja veikta augsnes virskārtas kaļķošana, pašsējas bērzu un priežu tilpums lielāks nekā stādītajiem kociņiem, kas auguši nekaļķotā augsnē.

Kociņa tilpums cm³

■ Stādītie ■ Pašsējas ■ Pašsējas ar dolomītu

Koku morfoloģiskie rādītāji trešajā gadā

Trešais gads

kontrole

kontrole

dūņas

Notekūdeņu dūņas

minerālmēsli

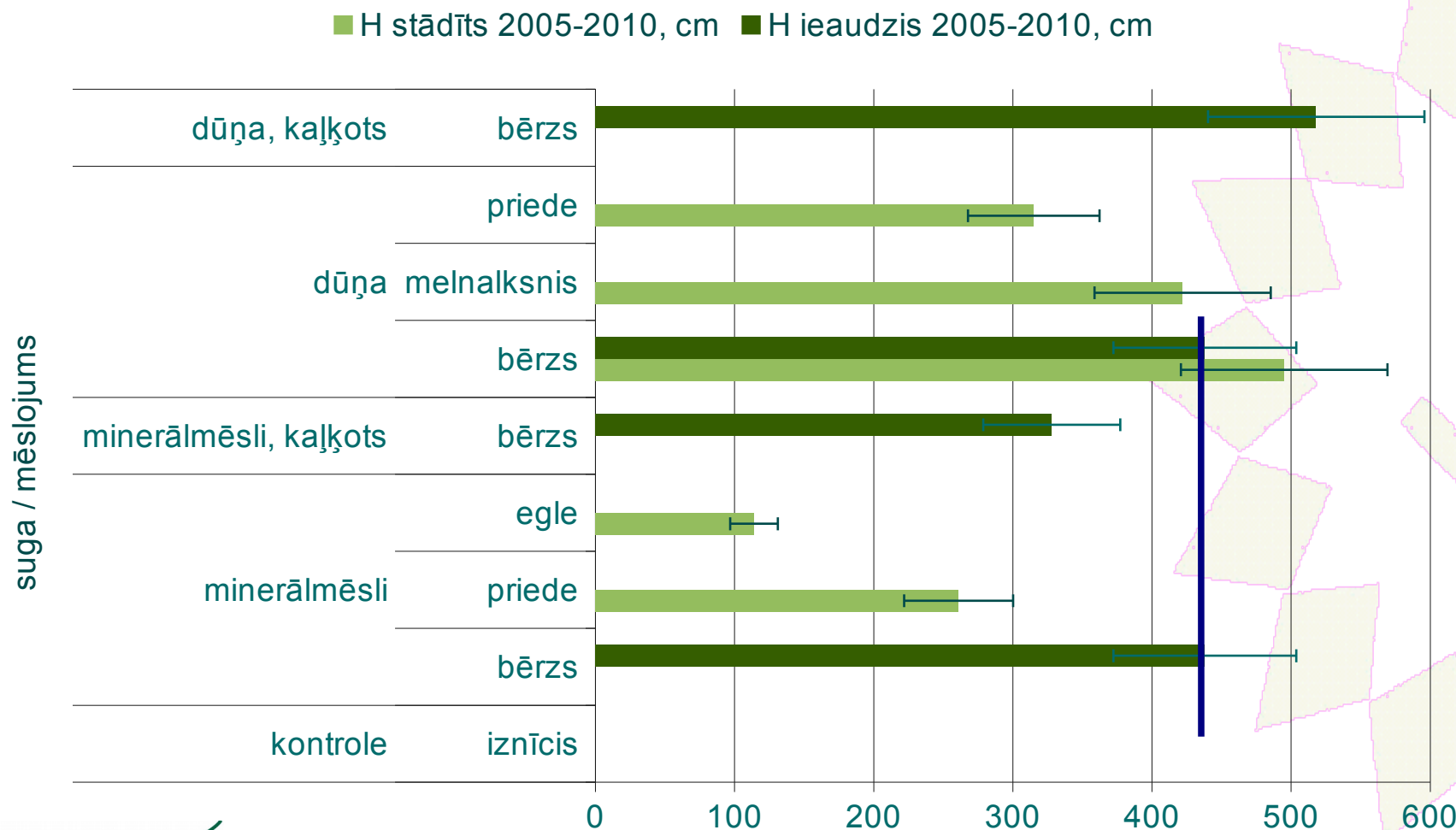
Minerālmēsli

Ceturtā sezona – vasara ...

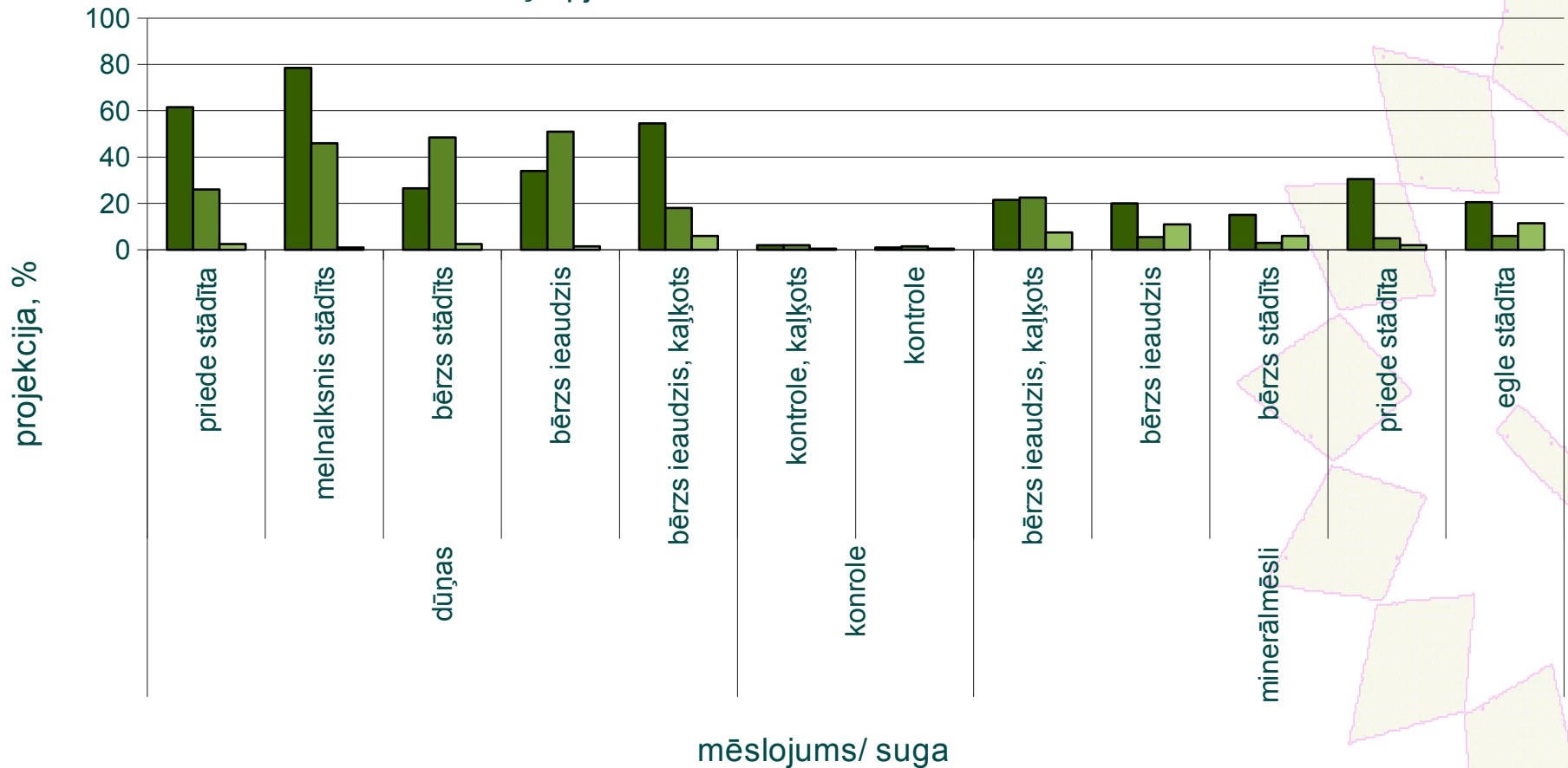

Stādīto un iesaugušo koku augstumi 5. gads

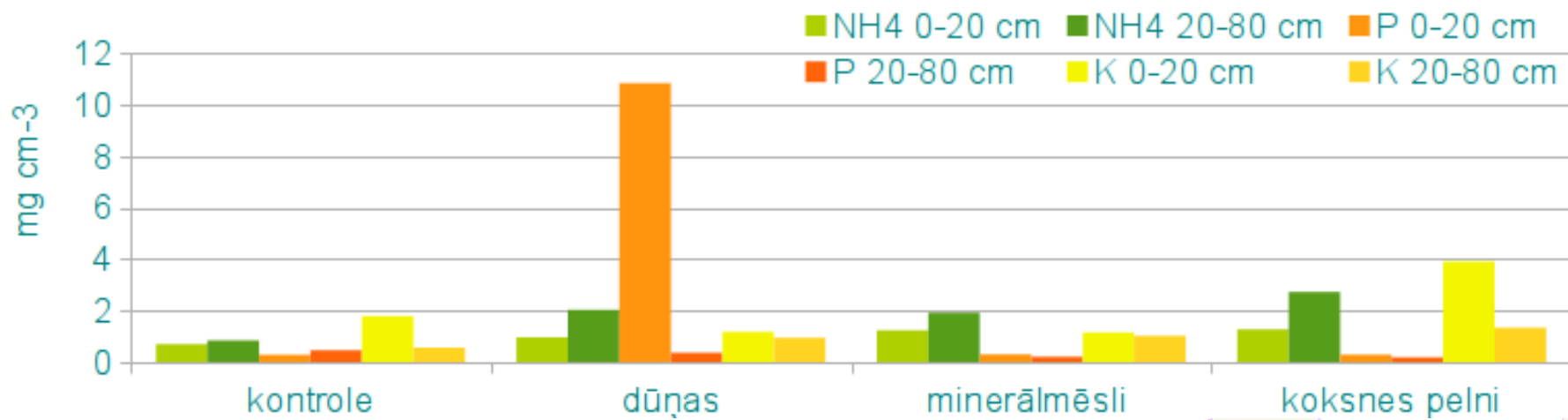

Veģetācija 2011

■ E2 koki un krūmi 0.5-7mgt   ■ E1 lakstaugi un krūmi zemr 0.5 m
 ■ E0 sūnas un ķērpji

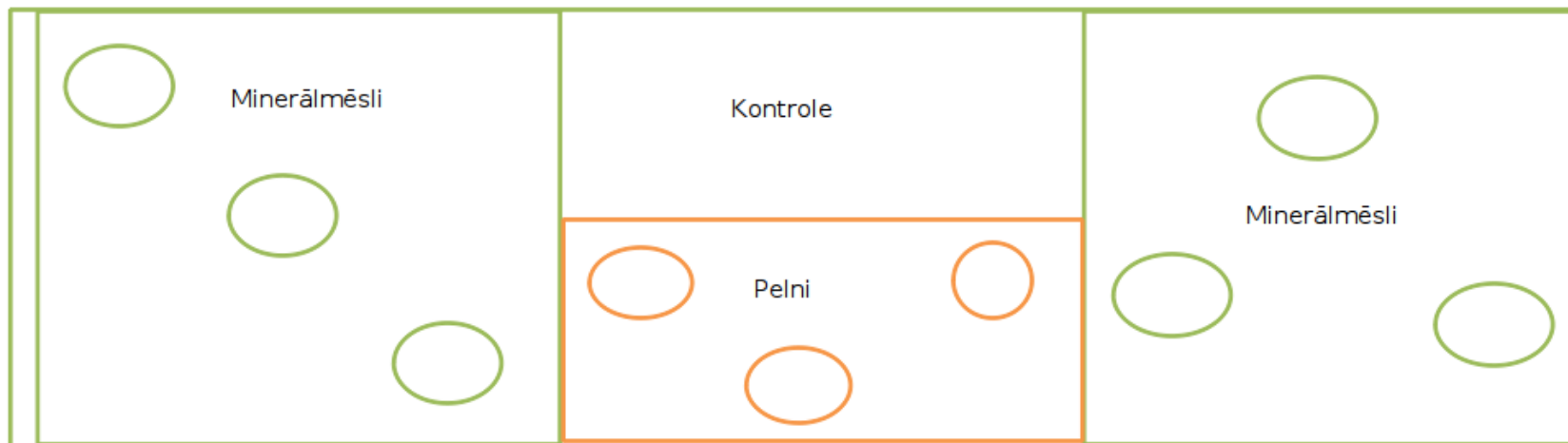

Barības vielu nodrošinājums 2007.gads

2007. gada eksperiments

2007.gada eksperiments 2013.gada uzmērījumi

Suga/ mēslojums	M-1	Pelni	M-2
Apse	0	60	1
Bērzs	266	265	153
Egle	9	2	2
Priede	22	21	25

